

Eksamensoppgave, FINF4010, H23

- 1) Forklar prinsippet om *Kun én gang* («Once only»), og drøft rettslige forutsetninger for at dette prinsippet skal være forsvarlig å følge.
  - 2) Hvordan styres digitaliseringen av offentlig forvaltning? Svaret bør både omfatte rettslige og andre styringsmåter, samt noen om forholdet mellom ulike styringsmåter.
- Begge deler av oppgaven skal besvares.
  - Ved sensur teller hver del av svaret omtrent likt.

Eksamensoppgave med sensorveiledning

MERK! Denne sensorveiledningen er retningsgivende, ikke fasit.

- Overordnet vises det til [Universitets- og høgskolerådets \(UHR\) generelle, kvalitative beskrivelser for karakterene A-F](#).
  - Det bør legges forholdsvis stor vekt på følgende tverrgående kvaliteter i besvarelsene:
    - Systematisk og logisk oppbygging av redegjørelser og argumentasjon
    - Faglig oversikt og forståelse
    - Evne til selvstendig fremstilling
    - Klart og forståelig språk
    - Balanserte drøftelser (både argumenter pro og contra) der det trekkes konklusjoner
  - Besvarelser som ikke er systematisk bygget opp, samtidig som språket er vanskelig å forstå, kan vanskelig oppnå B og aldri A.
  - God vurderingsevne og stor grad av selvstendighet er spesielt sentralt for å oppnå karakterene B og A.
  - Dersom en kandidat ikke har blitt ferdig med å skrive ut disposisjonen og den er utfyllende og viser gode kunnskaper, bør det kunne gis uttelling for disposisjonen selv om det ikke foreligger fyllestgjørende tekst.
  - Det bør gis uttelling for illustrerende eksempler (virkelige eller konstruerte)
  - Det bør gis uttelling for relevante figurer som brukes i sammenheng med forklarende tekst.
- 1) Forklar prinsippet om *Kun én gang* («Once only»), og drøft rettslige forutsetninger for at dette prinsippet skal være forsvarlig å følge.
- Forklar prinsippet: Ut over den grunnleggende forklaringen bør besvarelser på B ha med minst ett av de følgende elementene, og besvarelser på A bør ha med minst to av de følgende momentene:
    - Plasserer prinsippet i forvaltningspolitisk sammenheng;
    - fremhever at prinsippet er en politisk målsetting og et prinsipp ved design av datasystemer;
    - fremhever at prinsippet også er sentralt i EU;
    - får frem at prinsippet ikke representerer unntaksfri regel;
    - trekker inn betydningen av semantisk og juridisk interoperabilitet;
    - nevner fellesregistre
    - nevner oppgaveregisteret
  - Drøftelsen av rettslige forutsetninger for forsvarlig anvendelse av prinsippet: Det kreves ikke nærmere analyse av aktuelle bestemmelser, men kandidaten bør vise kunnskaper om og refleksjon knyttet til rettslige forutsetninger. Forventningen er

at mange vil vektlegge rettslige hindre. Rettslige argumenter *for* Kun én gang bør belønnes.

- Besvarelser på C-nivå bør ha med 2 av 3 elementer som kan sies å gjelde
  - formålsbegrensning
  - prinsippet om forsvarlig saksbehandling
  - krav til oppdatering.
- Besvarelser på B-nivå bør *i tillegg* ha med minst *ett* av de følgende elementene, og besvarelser på A-nivå bør minst ha med minst *tre* av de følgende elementene:
  - fremhever at prinsippet er vanskeligst å gjennomføre for personopplysninger (Det bør godtas at kandidatene eksplisitt eller implisitt avgrenser til slike opplysninger. Uansett er de fleste rettsspørsmål det her spørres etter knyttet til personopplysninger);
  - Taushetsplikt
  - Krav til opplysningskvalitet
  - Dataminimeringsprinsippet
  - Lagringsbegrensingsprinsippet

2) Hvordan styres digitaliseringen av offentlig forvaltning? Svaret bør både omfatte rettslige og andre styringsmåter, samt noen om forholdet mellom ulike styringsmåter.

- For å oppnå karakteren C eller bedre må besvarelsen inneholde noe substansielt både om rettslig og ikke-rettslig styring.
- Rettslig styring:
  - For å oppnå C bør det være nevnt 2 – 3 konkrete eksempler på lovgivning som enten spesifikt regulerer digitalisering av forvaltningen, eller som virker som generell lovgivning (personvernforordningen, forskrifter til fvl, forskrifter til offl, forskrifter til arkl., likestillings- og diskrimineringsloven med forskrifter; særlovgivning, f.eks. NAV-loven).
  - Det bør gis uttelling for besvarelser som redegjør for skillet mellom «jus som ramme» og «jus som innhold» i datasystemer.
- Ikke-rettslig styring:
  - For å oppnå C må digitaliseringsrundskrivet være nevnt.
  - For å oppnå B og A må det i tillegg være nevnt noe om i) økonomiske virkemidler (bevilgninger, tildelingsbrev mv); ii) stortingsmeldinger mv. (jf. Digital agenda); iii) planer og strategier mv.
- Forholdet mellom styringsmåtene:
  - Styring ved hjelp av lover går foran andre former for styring.
  - Digitaliseringsrundskrivet viser både til rettslige og ikke-rettslige styringsmidler
  - Budsjettvedtak vil ofte være forutsetning for god effekt av lovvedtak
- Hvis denne delen av besvarelsen for øvrig holder til karakteren B (jf. ovenfor), bør følgende elementer gis uttelling, og eventuelt begrunne karakteren A:

- Diskusjon av hvor godt koordinert forvaltnings-/digitaliseringspolitikken er med rettslige krav
- Spørsmål om teknologinøytral versus teknologispesifikk lovgivning
- Automatiseringsvennlig lovgivning, herunder spørsmålet om skjønn

Ved sensur vil de to delene av besvarelsen telle omtrent likt.

- Sluttkarakteren er likevel ikke et spørsmål om matematikk, men skal være basert på en skjønnsmessig vurdering.
- Det tilrås at sensor antyder ca. karakternivå på hver del av besvarelsene. En slik fremgangsmåte vil gjøre det enkelt å avdekke hvor sensorene eventuelt er uenige.